

Inleverdatum: 14/11/2014

UTRECHT
UNIVERSITY

DE POSITIE VAN ERDOĞAN IN DE GEZI
PROTESTEN: EEN STRIJD OM DE PUBLIEKE SFEER

Auteur: Merel-Roos Groeneveld

Studentnummer: 3483002

Coördinator: Clara Pafort-Overduin

Bachelor eindscriptie

Theater-Film en Televisiewetenschappen

Studiejaar 2014-2015

Blok 1

Samenvatting

In dit paper wordt de positie die Recep Tayyip Erdoğan inneemt in de Gezi protesten van 2013 onderzocht aan de hand van zijn toespraken. Erdoğan is, als onderdeel van de staat, en naast de burgermaatschappij en de media, een actor van de publieke sfeer. Volgens Habermas heeft de staat de taak de burgermaatschappij in een samenleving te waarborgen omdat ze daarmee de randvoorwaarden voor een publieke sfeer creëert. Uit de retorische analyse van zijn toespraken blijkt dat Erdoğan op allerlei mogelijke wijze juist een beperking van de publieke sfeer probeert te bewerkstelligen.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1: De publieke sfeer in Turkije	8
Hoofdstuk 2: Methode, Fantasy Theme Analysis	16
Hoofdstuk 3: Retorische analyse	18
Conclusie	26
Bibliografie	28
Bijlagen	31

Inleiding

Op 28 mei 2013 hielden ongeveer 50 milieuactivisten een sit-in in het Gezi park, een park dat grenst aan het Taksim plein in Istanbul. Er werden activiteiten georganiseerd als vreedzaam protest tegen het 'Taksim voetgangers-project'. Een project waarin het Gezi park moet wijken voor een groot voetgangersgebied omringd door herbouwde Ottomaanse militaire barakken, een winkelcentrum, hotel, residentie en horecagebied.¹ Aan het protest kwam een abrupt een einde toen de politie onaangekondigd de demonstranten met traangas en waterkanonnen uiteendreef. Een volgende protestactie in het Gezi park werd verboden, waarop de demonstranten zich verplaatsten naar de Istiklal caddesi, de winkelstraat bij het Taksim plein. Dezelfde dag werd er in het Kuğulu park in Ankara een bijeenkomst gehouden om solidariteit te tonen met de demonstranten in Istanbul. Vanaf dat moment was het protest niet slechts een initiatief van milieuactivisten en ging het ook niet meer om het redden van het Gezi park. De demonstranten voelen zich door Erdoğan bedreigd in de uitoefening van hun democratische rechten. Dit werd nog versterkt door de buitensporige en gewelddadige handelswijze van de politie:

“The police’s crackdown led to the revelation of all the substantial and the lines of contrasts between Erdoğan’s government and, the opposition groups and people.”²

Met spandoeken en creatieve leuzen werden de hele zomer protestmarsen georganiseerd in Istanbul, Ankara en andere grote steden van Turkije.³ Aan de protesten namen vooral studenten deel waarvan de meesten geen lid zijn van een politieke partij of op een andere manier politiek actief zijn.⁴ Een minderheid van de demonstranten bestond uit Alevieten, Koerden, feministen, de LGBT-beweging vakbonden en fans van normaliter rivaliserende voetbalclubs.⁵ De studenten en minderheidsgroepen sloegen de handen ineen en demonstreerden de hele zomer omdat ze ontevreden zijn over de huidige politiek van de regerende partij de AKP, in het bijzonder over de toenmalige minister-president Erdoğan en met name over de manier waarop hij de

1 De militaire barakken, die tijdens de regeerperiode van Sultan Selim III (1789-1808) zijn gebouwd, werden in 1940 afgebroken ten gunste van het herontwikkelings-en moderniseringsplan in Istanbul onder leiding van Henri Prost. Birge Yıldırım, "Transformation of Public Squares of Istanbul Between 1938-1949" (Paper presented at the 15th International Planning History Society Conference, São Paulo, Brazil, 2013), 5, <http://www.fau.usp.br/iphs/abstractsAndPapersFiles/Sessions/10/YILDIRIM.pdf>.

2 Mehmet, Kılıç, "Capulling 'Turkish Spring': Strike of an Unpredictable Synchronization," *Turkish Journal of Politics* 4 (Summer 2013): 133, <http://tip.fatih.edu.tr/docs/articles/143.pdf>.

3 Feministen en LGBT activisten bijvoorbeeld, zworen het gebruik van geweld en haatdragende taal bewust af. In plaats daarvan riepen ze op tot het gebruik van creatieve leuzen om hun standpunt duidelijk te maken. Zeynep Kurtuluş Korkman and Salih Can Açıköz, "Erdoğan's Masculinity and the Language of the Gezi resistance," *Jadaliyya*, June 22, 2013, <http://www.jadaliyya.com/pages/index/12367/erdogan%E2%80%99s-masculinity-and-the-language-of-the-gezi>.

4 Antimo L. Farro and Deniz Günce Demirhisar, "The Gezi Park Movement: A Turkish Experience of the Twenty-First-Century Collective Movements," *International Review of Sociology* 24 (April 2014): 180, doi: 10.1080/03906701.2014.894338.

5 LGBT staat voor Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender.

democratische rechten van de Turkse burger lijkt te willen inperken.

Erdoğan, politiek leider van de AKP, sprak zich vanaf het begin fel tegen de protesten uit en gaf duidelijk te kennen de demonstraties niet te willen tolereren. Deze reactie van Erdoğan, inmiddels benoemd tot president van Turkije, past in een reeks van uitspraken die getuigen van zijn voorkeur voor een verdergaande overheidsbemoeienis in zowel de publieke als de privésfeer. Zo bekritiseerde hij populaire televisieseries als de politiserie Behzat Ç omdat ze Turkse nationale en familiewaarden zou schenden. De afleveringen werd gecensureerd waardoor het praktisch onmogelijk werd de serie te bekijken en de producenten de serie vroegtijdig besloten te stoppen.⁷ Ook de serie Mühteşem Yüzyıl over Sultan Süleyman bekritiseerde hij omdat de sultan meer tijd in zijn harem zou doorbrengen dan op het slagveld.⁸ Ook over de privésfeer sprak Erdoğan zich regelmatig uit. In januari 2013 wees hij op het belang van familiewaarden en het feit dat de kracht van een familie ligt in het aantal kinderen dat ze hebben. Volgens Erdoğan zouden in elke familie ten minste drie kinderen nodig zijn.⁹ De Gezi en daaropvolgende protesten van 2013 kunnen gezien worden als een uitdrukking van bezorgdheid om de publieke sfeer.

Jürgen Habermas is een van de eersten die dit concept duidt in zijn boek *The Structural Transformation of the Public Sphere* (1991). De publieke sfeer heeft volgens Habermas alleen kunnen bestaan in de context van specifieke ontwikkelingen die in de burgerlijke maatschappij van de achttiende eeuw in West-Europa hebben plaatsgevonden. De feodale maatschappij begon af te brokkelen en er ontstond een bourgeois publieke sfeer. De kerk, vorsten en de adel begonnen aan macht in te boeten. Tegelijkertijd ontstond er een nieuwe maatschappelijke klasse, de bourgeoisie, die de tijd en de middelen had om een netwerk van instellingen in de burgermaatschappij te ontwikkelen, zoals kranten, wetenschappelijke verenigingen en disputen, universiteiten en bibliotheken.¹⁰ In koffiehuisen, theaters, leesgenootschappen en salons gingen zij over allerlei zaken met elkaar in debat, zoals over de grenzen van de koninklijke macht. Zo ontstond er een publieke opinie, en de basis voor de publieke sfeer.

De publieke sfeer is te omschrijven als: "As that realm of social life where the exchange of information and views on questions of common concern can take place so that public opinion

7 "RTÜK'ten Behzat Ç.'ye 273 bin lira ceza geldi," *Milliyet*, June 18, 2013, <http://gundem.milliyet.com.tr/rtuk-ten-behzat-c-ye-273-bin-lira-ceza-geldi/gundem/gundemdetay/18.06.2012/1555105/default.htm>.

8 William F. Zeman, "Muhteşem Yüzyıl: Why Prime Minister Erdogan Is At War With Turkey's Top Soap Opera", *Mic*, January 4, 2013, <http://www.policymic.com/articles/21876/muhteşem-yuzuil-why-prime-minister-erdogan-is-at-war-with-turkey-s-top-soap-opera>.

9 "Turkish PM Erdoğan reiterates his call for three children," *Hürriyet Daily News*, January 3, 2013, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkish-pm-erdogan-reiterates-his-call-for-three-children.aspx?pageID=238&nid=38235>.

10 Brett Mills and David M. Barlow, *Reading Media Theory: Thinkers, Approaches and Contexts* (New York: Routledge, 2012), 405.

can be formed.”¹¹ De publieke sfeer is een bemiddelaar tussen de burgermaatschappij (civil society) en de staat waarbij burgers zich organiseren als drager van de publieke opinie. “The expression ‘public opinion’ refers to the task of criticism and control which a public body of citizens informally – and, in periodic elections, formally as well – practices *vis-à-vis* the ruling structure organized in the form of a public state.”¹² Habermas stelt echter dat er pas gesproken kan worden van een publieke sfeer wanneer: “Citizens behave as a public body when they confer in an unrestricted fashion – that is, with the guarantee of freedom of assembly and association and the freedom to express and publish their opinions – about matters of general interest.”¹³ De publieke opinie geeft vorm aan het staatsbeleid en de ontwikkeling van de samenleving in zijn geheel.¹⁴ De staat wordt daarbij gezien als de uitvoerder van de publieke sfeer maar maakt er geen deel van uit.¹⁵

Voor Habermas speelt de pers een belangrijke rol in de ontwikkeling van de publieke sfeer als verspreider van nieuws. Deze rol begon in de tweede helft van de 18e eeuw te veranderen: “Newspapers changed from mere institutions for the publication of news into bearers and leaders of public opinion – weapons of party politics.”¹⁷ De pers nam de functie over als leider van de publieke opinie: “Since the scale of modern society does not allow more than relatively small numbers of citizens to be physically co-present, the mass media have become the chief institutions of the public sphere.”¹⁸ Als gevolg van economische factoren als industrialisatie en urbanisatie en de vercommercialisering van de pers raakte de publieke sfeer in de tweede helft van de 19e eeuw in verval.¹⁹ Het publiek raakt gefragmenteerd en werd vertegenwoordigd door verschillende concurrerende belangengroepen in plaats dat zij zelf participeerden.²⁰ De publieke sfeer is met andere woorden niet opgewassen tegen de massademocratie. Hierdoor is er volgens

11 Peter Dahlgren, *Television and the Public Sphere: Citizenship, Democracy and the Media* (London: Sage Publications, 1996), 7-8.

12 Jürgen Habermas, Sara Lennox and Frank Lennox, “The Public Sphere: An Encyclopedia Article (1964),” *New German Critique* 3 (Autumn 1974): 49-50, <http://www.jstor.org/stable/487737>.

13 Met een public body bedoeld Habermas dat mensen uit de rol, die ze in hun privéleven innemen stappen (bijvoorbeeld als zakenman) en zich gedragen als burgers van gelijke waarde als ze aan discussies deelnemen. Habermas, “The Public Sphere,” 49.

14 Peter Dahlgren, *Television and the Public Sphere: Citizenship, Democracy and the Media* (London: Sage Publications, 1996), 8.

15 Brett Mills and David M. Barlow, *Reading Media Theory: Thinkers, Approaches and Contexts* (New York: Routledge, 2012), 400.

17 Jürgen Habermas, Sara Lennox and Frank Lennox, “The Public Sphere: An Encyclopedia Article (1964),” *New German Critique* 3 (Autumn 1974): 53, <http://www.jstor.org/stable/487737>.

18 Peter Dahlgren, *Television and the Public Sphere: Citizenship, Democracy and the Media* (London: Sage Publications, 1996), 7-8.

19 Brett Mills and David M. Barlow, *Reading Media Theory: Thinkers, Approaches and Contexts* (New York: Routledge, 2012), 413.

20 Jürgen Habermas, *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Society* (Cambridge: The MIT Press, 1989), 201. Dahlgren, *Television and the Public Sphere*, 8.

Habermas geen kritisch debat meer mogelijk: “Only with the establishment of the bourgeois constitutional state and the legalization of the political public sphere was the press as a forum of rational-critical debate released from the pressure to take sides ideologically.”²¹

Een concept dat over de het 18^e eeuwse Europa gaat, lijkt misschien lastig te vertalen naar een hedendaagse samenleving, het is immers geen universeel model dat geschikt is voor alle historische situaties.²² Maar ondanks de kritiek op Habermas, is de publieke sfeer volgens David Barlow en Brett Mills nog altijd een behulpzaam concept. Zij stellen dat de publieke sfeer mogelijkheden biedt om de relatie tussen de media, de staat en de burgermaatschappij, de actoren van de publieke sfeer te analyseren en te onderzoeken hoe eventuele veranderingen in die verhoudingen tot een meer democratische samenleving kunnen leiden.²³ Dit betekent dat de publieke sfeer is verbonden met noties over democratie: De staat is waarborger van de publieke opinie en creëert de randvoorwaarden voor een publieke sfeer. De burgers maken gebruik van deze randvoorwaarden en proberen middels de publieke opinie het staatsbeleid vorm te geven en te beïnvloeden. De media functioneren hierbij als leiders van de publieke opinie. Dit wil zeggen dat wanneer een staat, op wat voor manier dan ook, de vorming van een publieke opinie belemmert, ze automatisch de ontwikkeling van een publieke sfeer tegenhoudt, en daarmee ook een ‘gezonde’ democratie. En dit precies wat Erdoğan doet: hij probeert als onderdeel van de staat en actor van de publieke sfeer, in zijn toespraken de burger-demonstranten ervan te overtuigen hun recht op demonstreren op te geven en te stoppen met demonstreren. Hoewel het zijn taak is om de publieke sfeer te waarborgen, probeert hij in zijn toespraken juist een beperking van de publieke sfeer te bewerkstelligen.

In deze scriptie wil ik onderzoeken op welke manier, met welke tactieken hij dit doet en welke argumenten hij gebruikt. Het doel van deze scriptie is dan ook om op deze manier de vraag te beantwoorden wat voor positie Erdoğan, als actor van de publieke sfeer, inneemt in de Gezi protesten. Om deze vraag te kunnen beantwoorden zal ik in hoofdstuk 1 de status quo van de publieke sfeer in Turkije beschrijven. Dit doe ik aan de hand van de actoren van de publieke sfeer, de staat als waarborger van de burgermaatschappij en de media. We zullen zien dat in de politieke geschiedenis van Turkije de overheid telkens een grote invloed heeft uitgeoefend op de publieke sfeer. De reactie van Erdoğan, past in die zin in een traditie.

In hoofdstuk 2 ligt ik de methode toe. Ik zal Erdoğan's toespraken analyseren met behulp van een retorische analyse. Een retorische analyse is hier geschikt voor omdat deze inzicht biedt in de

²¹ Habermas, *The Structural Transformation of the Public Sphere*, 184.

²² Peter Dahlgren, *Television and the Public Sphere: Citizenship, Democracy and the Media* (London: Sage Publications, 1996), 11.

²³ Brett Mills and David M. Barlow, *Reading Media Theory: Thinkers, Approaches and Contexts* (New York: Routledge, 2012), 395.

visie van een politieke redenaar en op de manier waarop deze zijn/haar visie presenteert.²⁴

Hoofdstuk 3 is de analyse zelf, gevolgd door de conclusie met aanbevelingen voor een vervolg- of volgend onderzoek.

Het onderzoeksmateriaal bevat drie toespraken die Erdoğan in de eerste weken van de Gezi protesten heeft gehouden. Het gaat om die van zaterdag 1 juni, (live uitgezonden op TRT Haber), vrijdag 7 juni, (live uitgezonden op Habertürk TV) en donderdag 13 juni, (live uitgezonden op TRT Haber). Deze toespraken vormen het onderzoeksmateriaal van dit paper. Ik heb deze toespraken gekozen omdat in de maand juni de Gezi protesten het hevigst waren, wellicht omdat zijn respons als het ware de toon heeft gezet voor de demonstraties. Daarbij heb ik me voor de omvang van dit paper moeten beperken.²⁵

Hoofdstuk 1: De publieke sfeer in Turkije

Aan de hand van de actoren van de publieke sfeer, de staat als waarborger van de burgermaatschappij en de media, zal ik een beeld schetsen van de publieke sfeer in Turkije. Ik zal beginnen met de Kemalistische hervormingen na de val van het Ottomaanse Rijk in de jaren '20 en '30 van de vorige eeuw, omdat deze nog altijd invloed hebben op de vorming van de publieke sfeer in Turkije.

De staat

Mustafa Kemal Atatürk, stichtte in 1923 de Republiek Turkije als een parlementaire democratie. Zijn hervormingen braken rigoureus met het culturele en ideologische erfgoed van het Ottomaanse verleden.²⁶

Het Kemalisme is gebaseerd op twee pijlers. De eerste is (een militante versie van) het secularisme,

²⁴ Kato Takuya, "A Critical Analysis of Barack Obama's Rhetorical Strategies; Rethinking the Rhetorical Presidency," (2011): 39, http://www.ffl.kanagawa-u.ac.jp/graduate/ronsyu/img/vol_18/vol18_02.pdf.

²⁵ Twee dagen na zijn toespraak op de bijeenkomst op het vliegveld in Istanbul hield Erdoğan op 9 juni 2013 op het vliegveld in Ankara een gelijksoortige toespraak. Op 13 juli 2013 sprak Erdoğan tijdens de iftar (het breken van het vasten tijdens de maand ramadan). Dit was in feite meer een praatje waarbij hij zijn wensen uitsprak voor de ramadan en oproept tot eensgezindheid, daarbij enkele verwijzingen makend naar de Gezi protesten.

²⁶ Het Kemalisme is een ideologie die zich geleidelijk ontwikkelde en vorm kreeg tijdens de hervormingsperiode in de jaren '20 en '30. Begin jaren dertig ondernamen aanhangers van Atatürk pogingen om deze ideologie nader te definiëren. De toespraak van Atatürk, 'Nutuk' over de onafhankelijkheidsoorlog en de oprichting van de Republiek Turkije vormen een belangrijke bron voor het Kemalisme. Na Atatürks dood werd het Kemalisme de officiële staatsideologie.

Suna Kili, "Kemalism in Contemporary Turkey," *International Political Science Review* 1 (1980): 382-387, <http://www.jstor.org/stable/1601123>.

Talip Küçükcan, "State, Islam, and Religious Liberty in Modern Turkey: Reconfiguration of Religion in the Public Sphere", *BYU Law Review* 2 (January 2003): 475, <http://digitalcommons.law.byu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2156&context=lawreview>.

voortgekomen uit de opvatting van de Kemalisten dat de macht van de islam de oorzaak was van sociaal, cultureel, politiek en economisch verval, en hun streven naar een seculiere en Westerse republiek, waarin religie uit de publieke sfeer werd verbannen.²⁷ De tweede pijler is (het assimilatief) nationalisme. In tegenstelling tot de Ottomaanse elites, verwierpen de Kemalisten het concept van multiculturalisme.²⁸ Alle moslim minderheden moesten actief geassimileerd worden. Niet-moslims, zoals Armeense, Griekse en Joodse minderheden werden wel erkend als Turkse burgers maar tegelijkertijd gediscrimineerd of verbannen. Als gevolg van de assimilatiepolitiek van de Kemalisten ontstond er weerstand van de Koerden in semiautonome Koerdische gebieden in het zuidoosten van Turkije en van de islamisten uit de religieuze broederschappen.²⁹

De Kemalistische hervormingen veranderde het leven in de grote steden van Turkije zoals Istanbul, Ankara en Izmir waar een nieuwe westerse, secularistische, elitebevolking opkwam met economische en politieke privileges. De plattelands gebieden van Turkije waren echter nog altijd verbonden met islamitische tradities van de broederschappen, en economisch en politiek afhankelijk van de stedelijke gebieden. Hierdoor ontstond een leegte op religieus gebied in de identiteit van de plattelandsbevolking.³⁰ Politieke partijen met een islamitische grondslag hebben geprobeerd om in dit vacuüm te springen. De invoering van het meerpartijenstelsel in 1946 maakte het mogelijk dat de islam in de politieke publieke sfeer terugkeerde. Echter, toen er politieke bewegingen ontstonden die hun programma wilde baseren op islamitische grondslagen, greep het leger meerdere keren in (1960, 1971 en 1980) om te voorkomen dat deze partijen de seculiere en modernistische idealen zouden ondermijnen.³¹

27 In het kort werden de volgende hervormingen doorgevoerd. Het sultanaat en kalifaat werd afgeschaft en de macht van ulema (religieuze geleerden) achtereenvolgens teruggedrongen en geëlimineerd. De sharia (islamitische wetgeving) werd vervangen door Europese wetgeving. Medreses (religieuze scholen) werden gesloten en invloedrijke religieuze broederschappen verboden. Er werd een staatsinstelling opgericht die de islam moest nationaliseren en reguleren. Islamitische symboliek en praktijken in het openbaar werd verboden (zoals de fez en de hoofddoek) en er werd op verschillende terreinen een Turkificatie doorgevoerd, het Arabische schrift werd vervangen door het Latijnse schrift. Het Turks werd de nationale taal, die gezuiverd werd van Perzische en Arabische invloeden. Bernard Lewis, *The Emergence of Modern Turkey* (London: Oxford University Press, 1961): 412. Ömer Taspinar, "Turkey's Middle East Policies: Between Neo-Ottomanism and Kemalism", *Carnegie Middle East Center* 10 (September 2008): 4-5, http://carnegieendowment.org/files/cmec10_taspinar_final.pdf.

28 Het Ottomaanse Rijk was een multi-etnisch en multiculturele samenleving. Armeense, Griekse en Joodse werden als een apart volk erkend in het zogenaamde "millet"-systeem dat natie of volk betekent. De religieuze minderheden konden hun etnische identiteit behouden en hadden hun eigen rechtbanken en rechters. Door het opkomend nationalisme in de 19e eeuw onder zowel moslims als niet-moslims ontstonden er verschillende nationalistische onafhankelijkheidsbewegingen. De conflicten die dit tot gevolg had, is een van de oorzaken van het ineenstorten van het Ottomaanse Rijk. Küçükcan, "State, Islam and Religious Liberty in Modern Turkey," 480 – 485.

29 Taspinar, "Turkey's Middle East Policies," 4-5. Lewis, *The Emergence of Modern Turkey*, 409-411.

30 Küçükcan, "State, Islam and Religious Liberty in Modern Turkey," 489. Seda Demiralp, "Rise of Islamic Capital and Decline of Islamic Radicalism in Turkey," *Comparative Politics* 41 (April 2009): 318, <http://www.jstor.org/stable/40599227>.

31 Na 1946 zijn er voor het eerst vrije parlementsverkiezingen toegestaan in Turkije. Tot die tijd bestond er een eenpartijenstelsel. De CHP, de Democratische Volkspartij, opgericht door Atatürk, was voor lange tijd de enige regerende partij. In 1950 wint de Democratische Partij de verkiezingen. De partij wordt gekenmerkt door een liberaal islambeleid. Het leger ziet in de partij een bedreiging van de seculaire waarden van de republiek en pleegt in 1961 een staatsgreep om de democratie te herstellen. Küçükcan, "State, Islam and Religious Liberty in Modern Turkey," 490-491. Taspinar, "Turkey's Middle East Policies," 7.

De vrees voor islamisering is nog steeds aanwezig en speelt een belangrijke rol in de wijze waarop tegenstanders van Erdoğan de intenties van de AKP interpreteren. Sinds de oprichting van de partij wordt ze ervan verdacht de politiek islamitische traditie voort te zetten en worden er debatten gevoerd over de haar ware bedoelingen.³² Ook in academische kringen worden deze debatten gevoerd.³³ Het is in het kader van deze scriptie niet mogelijk om verder op dit debat in te gaan, maar om een indruk te geven van waar het zich op toespitst haal ik kort Alev Çınar aan.³⁴ Zij stelt dat de AKP een islamitische partij is, omdat ze zich heeft toegelegd op het herstellen van de nationale identiteit van Turkije als een authentiek islamitische identiteit, dat ze een islamitisch nationalisme noemt. Volgens Çınar is de AKP echter niet anti-secularistisch, omdat ze wel het principe van het scheiden van staat en religie ondersteunt. De AKP is daarentegen absoluut tegen een secularisme als een norm voor het openbare en privéleven en onderdeel van de nationale identiteit. Çınar ziet de islam als een belangrijke ideologische pijler van de partij en een richtsnoer in het definiëren van de nationale cultuur en identiteit van Turkije.³⁵

Hoe dan ook is de AKP de eerste politieke partij met islamitische waarden die al sinds 2002 aan de macht is, zonder interventie van het leger of beperkingen opgelegd heeft gekregen. Ze vormt in dit opzicht een breuk in de politieke geschiedenis van Turkije.

Vrijheid van meningsuiting

De vrijheid van meningsuiting staat in Turkije voortdurend onder druk. Een hervorming van artikel 8 van de Antiterrorwet,³⁶ in 1991 ingesteld om de PKK te bestrijden en daarom verbonden met de Koerdische kwestie bepaalt dat ieder met ideeën die ingaan, of tegenover de officiële staatsideologie staan, als terrorist beschuldigd wordt.³⁷ Iemand kan veroordeeld worden onder hetzelfde artikel wegens het dragen van een embleem of teken van een terroristische organisatie, en bij poging om de eigen identiteit tijdens een demonstratie te verbergen.³⁸ Dit heeft tot misbruik van de wet geleid waarbij veel aanklachten kwamen tegen

³² In 1969 ontstond een nieuwe politiek-religieuze beweging, de Milli Görüş ('Nationale Visie', hierna MG), gebaseerd op een manifest van Necmettin Erbakan, waarvan de ideologie de basis zou vormen voor een reeks islamitische partijen vanaf de jaren '70 tot en met '90 waarvan Erbakan de oprichter en leider was. Binnen de ideologie van de MG is de islam het belangrijkste referentiekader en islamitische begrippen en symbolen om haar islamitische identiteit uit te drukken. Partijen die zijn voortgekomen uit de beweging kenmerken zich doordat ze afstand nemen van democratie, mensenrechten, vrijheid en pluralisme. Sebnem Gümüşçü and Deniz Sert, "The Power of the Devout Bourgeoisie: The Case of the Justice and Development Party in Turkey," *Middle Eastern Studies* 45 (November 2009): 954-957, doi:10.1080/00263200903268710.

³³ Alev Çınar, "The Justice and Development Party: Turkey's Experience with Islam, Democracy, Liberalism, and Secularism," *International Journal of Middle East Studies* 43 (2011): 530, doi:10.1017/S0020743811000651.

³⁴ Alev Çınar is professor politieke wetenschappen aan de Bilkent Universiteit in Ankara. Haar dissertatie getiteld "Bodies, Places and Time: Islamic Visibilities in the Public Sphere and Contestations of Secular Modernity in Turkey", gaat over de wijze waarop het secularistische systeem in Turkije en de plaats en rol van islam daarbinnen wordt aangevochten via verschillende platformen in het dagelijkse leven. Haar onderzoeksinteresses zijn o.a. islamitische en secularistische identiteiten, politieke theorie in Turkije en de publieke sfeer. Çınar's CV is toegankelijk via: http://pols.bilkent.edu.tr/wp-content/uploads/2013/11/Alev_Cinar_CV.pdf.

³⁵ Çınar, "The Justice and Development Party," 177.

mensen die zich met geweldloze, linkse of pro-Koerdische politieke activiteit bezig hielden, waarbij ook veel journalisten bij betrokken waren – en democratische rechten geschonden werden.³⁹

Hoewel artikel 301 van het wetboek van strafrecht beledigingen van de ‘Turksheid’, de republiek Turkije of overheidsinstellingen strafbaar stelt, werd aangepast in 2005 en 2008,⁴⁰ werden vele schrijvers, journalisten en academici aangeklaagd wegens uitspraken die zij hadden gedaan over de moorden op Armenen en Koerden in Turkije.^{41,42} Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens beoordeelde de voorwaarden onder artikel 301 als te breed en te vaag om de vrijheid van meningsuiting te kunnen beschermen.⁴³

Vrijheid van vereniging en vergadering

De Turkse grondwet garandeert vrijheid van vereniging en vergadering, maar in januari 2003 werd een belangrijk gedeelte van de wet voor de oprichting van verenigingen verwijderd. Het werd verboden om een vereniging op te richten met het doel een andere dan de Turkse taal of cultuur te beschermen of te ontwikkelen, of te claimen dat zij een minderheid vormen op basis van verschil in ras, religie, cultuur of taal. In de praktijk betekent dit dat vooral organisaties die zich bezig houden met Koerdische rechten worden tegengewerkt.⁴⁴

Wijzigingen in artikel 33 van de grondwet over de vrijheid van vergadering hebben er

36 Volgens de wet kon ieder die "schriftelijke en mondelinge propaganda en vergaderingen, bijeenkomsten en demonstraties gericht op het beschadigen van de ondeelbare eenheid van de Turkse Republiek, haar grondgebied en de natie, is verboden, ongeacht de methoden, intenties en ideeën achter deze activiteiten", veroordeeld worden. Michael M. Gunter, "Turkey: The Politics of a New Democratic Constitution," *Middle East Policy Council* 19 (Spring 2012), <http://www.mepec.org/journal/middle-east-policy-archives/turkey-politics-new-democratic-constitution?print>.

37 Gunter, "Turkey: The Politics of a New Democratic Constitution."

38 Gunter, "Turkey: The Politics of a New Democratic Constitution."

39 Een voorbeeld is de Frans-Koerdische uitwisselingsstudente Sevil Sevimli, die gearresteerd werd na deelname aan de Mayday parade in Istanbul op de Internationale Dag van de Arbeid ervan beschuldigd bij de links-communistische Revolutionaire Volksbevrijdingsleger (DHKP-C) te horen. De partij wordt verantwoordelijk gehouden voor een aanslag op de Amerikaanse ambassade in Ankara waarbij een beveiliging om het leven kwam. Sevimli, hoewel politiek links georiënteerd, ontkende echter lid te zijn van de partij, <http://www.english.rfi.fr/europe/20130217-franco-turkish-student-return-france-after-conviction-terror-propaganda>

40 De wet stelt dat een persoon die 'Turksheid', de republiek Turkije, of overheidsinstellingen beledigt, strafbaar wordt gesteld en een straf opgelegd kan krijgen tussen zes maanden en drie jaar. De straf voor een Turkse staatsburger woonachtig in het buitenland die dit strafbare feit pleegt, wordt met een derde verhoogt.

41 Zeynep Alemdar, "Modelling for Democracy? Turkey's Historical Issues with Freedom of Speech", *Middle Eastern Studies* 50 (May 2014): 579, doi:10.1080/00263206.2014.886573.

42 De wijziging hield in dat het woord 'Turksheid' werd vervangen door 'de Turkse natie'. De maximale straf werd twee jaar, de verhoogde strafoplegging voor een Turks staatsburger woonachtig in het buitenland werd verwijderd, en de verplichte toestemming van het ministerie van justitie om een zaak te kunnen beginnen.

43 European Court of Human Rights, *Judgment on Case of Altuğ Taner Akçam*, 2011 (Strasbourg), <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-107206>.

44 De voorzitter van de Vereniging voor Sociale Solidariteit en Cultuur voor Migranten, Şefika Gürbüz, werd veroordeeld onder artikel 312 van het Turkse wetboek van strafrecht voor een rapport over gedwongen migratie in het Zuidoosten van Turkije. Het rapport stelde dat de dorpelingen werden gemarteld, hun huizen en vee verbrand, en werden bedreigd waardoor ze gedwongen waren hun dorpen te verlaten. De rechtbank voor staatsveiligheid beoordeelde deze uitspraak als aanzetten tot haat bij de bevolking. Nurcan Kaya and Clive Baldwin, "Minorities in Turkey: Submission to the European Union and the Government of Turkey", *Minority Rights Group International Report* (July 2004): 34-35, <http://www.minorityrights.org/download.php?id=183>.

toe geleid dat de mogelijkheden om bijeenkomsten uit te stellen of te verbieden zijn ingeperkt, en dat zij alleen verboden kunnen worden bij een duidelijke dreiging van een strafbaar feit. Een blijvend probleem is echter het gewelddadige optreden van de politie tegen demonstranten; zoals we ook bij de Gezi protesten zagen.⁴⁵

Bescherming van minderheden

Wegens de omvang van dit paper zal ik zo veel mogelijk in algemene termen de rechten van minderheden in Turkije bespreken.⁴⁶

Taal en onderwijs

Volgens de Turkse grondwet mag alleen in het Turks onderwezen worden. Hoewel officieel erkende minderheden het recht hebben om basis, voortgezet onderwijs- en middelbare scholen op te zetten en in hun eigen taal les te geven, lopen zij in praktijk tegen veel bureaucratie aan waardoor het hun zeer moeilijk wordt gemaakt in bijvoorbeeld het Grieks of Armeens les te geven. Een verandering in de wet op 9 augustus 2002 staat het leren van verschillende talen en dialecten die traditioneel door Turkse burgers gebruikt worden in het dagelijks leven toe. De moedertaal van minderheden wordt echter door de wet niet beschermd. Het is bijvoorbeeld ook verboden om de eigen taal te gebruiken in een rechtszaak bij getuigenis of verdediging.⁴⁷

Religieus onderwijs en instellingen

Onder de Vrede van Lausanne (getekend op 24 juli 1923), kunnen niet-moslim minderheden hun eigen scholen en gebedshuizen opzetten en reguleren. Zij lopen daarbij echter tegen veel bureaucratische barrières aan. Gebedshuizen, ook voor moslim-minderheden zoals Alevieten, worden bijvoorbeeld niet officieel erkend. Religieus onderwijs mag volgens de Turkse grondwet officieel alleen door de staat verzorgd worden, hetgeen in strijd is met de Vrede van Lausanne.⁴⁸

Politieke activiteit

In Turkije bestaat een kiesdrempel van 10% en politieke partijen moeten dus 10% van de nationale stemmen hebben om in het parlement te komen. Hierdoor is het voor partijen, met

45 Senem Aydin & E. Fuat Keyman, "European Integration and the Transformation of Turkish Democracy", *Centre for European Policy Studies* 2 (August 2004): 29-30, <http://aei.pitt.edu/id/eprint/6764>.

46 Voor meer achtergrond over minderheden in Turkije en Europese standaarden met betrekking tot minderheden verwijs ik naast het eerder genoemde rapport van Nurcan Kaya en Clive Baldwin en naar die van Dilek Kurban, "A Quest for Equality: Minorities in Turkey", *Minority Rights Group International* (September 2007), <http://www.minorityrights.org/download.php?id=739>.

47 Kaya and Baldwin, "Minorities in Turkey", 10-25.

48 Ibid, 27.

name Koerdische partijen die zich vooral in bepaalde regio's in Turkije concentreren, bijna onmogelijk om in het parlement te komen omdat ze niet voorbij de kiesdrempel komen.⁴⁹

Verder bestaan er beperkingen op politieke activiteiten voor minderheden. Het is bijvoorbeeld verboden om politieke partijen op te richten die gebaseerd zijn op of aanspraak maken op hun rechten. De wet verbiedt het ook om een andere taal dan het Turks (talen die minderheden spreken) te gebruiken bij politieke activiteit.⁵⁰

De Ergenekon-zaak

De zwakke staat van vrijheid van meningsuiting in Turkije, tussen 2005 en 2011 heeft, ondanks de EU hervormingen, deels te maken met de Ergenekon-zaak die bij veel burgers een groot wantrouwen richting de AKP en het rechtssysteem in de hand heeft gewerkt. Dit is van belang om de publieke sfeer in Turkije te begrijpen.⁵²

Volgens openbare aanklagers die het onderzoek leiden, is Ergenekon een organisatie die in alle aspecten van het Turkse leven is doorgedrongen met als doel de AKP-regering te destabiliseren en omver te werpen. Tegenstanders van de AKP daarentegen beschouwen Ergenekon als een uitvinding van de overheid met als doel alle seculiere oppositie uit te weg te ruimen en zo een islamitische staat te kunnen oprichten. Hoewel er geen bewijs is dat de organisatie daadwerkelijk bestaan heeft, heeft het onderzoek naar betrokkenen de publieke sfeer van Turkije tussen 2007 en 2011 voor een groot deel in zijn greep gehad. De Ergenekon zaak is de grootste en het meest controversiële rechterlijk onderzoek in de geschiedenis van Turkije.⁵³ De zaak liep uit de hand omdat, naar verluid ten behoeve van het onderzoek, veel individuen - die vooral kritiek op de AKP hadden, ten onrechte zijn vastgezet. In 2010 werden 116 militaire officieren en zes journalisten opgepakt en aangeklaagd wegens een poging om een staatsgreep te plegen en aanzetten tot gewapende rellen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft in 2011 meer dan 100 uitspraken gedaan over vermeende schending van vrijheid van meningsuiting door het Turkse gerechtshof.⁵⁴

De Ergenekon-zaak past in een trend van een voorliefde voor complottheorieën in Turkije, die in het hele politieke spectrum gevonden kan worden en wordt gevoed door de verschillende dreigingen van de islamisten en secularisten, of krachten van buitenaf en buitenlandse

49 Ibid, 13.

50 Ibid, 13-14.

52 Alemdar, "Modelling for Democracy?", 581.

53 Gareth H. Jenkins, "Between Fact and Fantasy: Turkey's Ergenekon Investigation", *Central Asia-Caucasus Institute* (July 2009), 9-10, <http://www.silkroadstudies.org/new/docs/silkroadpapers/0908Ergenekon.pdf>.

54 Alemdar, "Modelling for Democracy?", 581.

mogendheden die erop uit zijn Turkije te verdelen.⁵⁵ Dit is belangrijk om potentiële bedreigingen richting de staat, zelfs als het om het Gezi park gaat, te begrijpen. Voor meer achtergronden over de Ergenekon-zaak verwijs ik naar de publicatie van Gareth H. Jenkins *Between Fact and Fantasy: Turkey's Ergenekon Investigation*.

De media

De vrijheid van meningsuiting wordt in grote mate bepaald door de mediavrijheid. In Turkije is dit een ingewikkelde kwestie die onder andere tot uitdrukking kwam tijdens de Gezi protesten, toen de media onder vuur kwam te liggen wegens het gebrek aan verslaggeving en eenzijdige berichtgeving. Dit laatste heeft voor een deel te maken met de toepassing van zelfcensuur wegens cross-over belangen van verschillende mediagroepen in Turkije.⁵⁶ De veranderende samenstelling van het medialandschap in Turkije vanaf de jaren '90 die hier deels aan ten grondslag ligt, vat Zeynep Alemdar in een paar zinnen samen:

Up until the 1990s, print media in Turkey had been in the hands of a few families who had been in the media business for generations, and TV and radio broadcasting was solely state-owned. The emergence and expansion of private television and radio stations brought into existence a new group of owners who also had businesses in other sectors. The possession of media outlets provided such individuals with the ability to establish beneficial relations with the government, or at least give them the indirect means to do so.⁵⁷

Een nadeel hiervan is, dat een goede verstandhouding met de overheid in feite een voorwaarde is om goede zaken te kunnen doen. Er is bewijs dat de AKP druk uitoefent op de media ten behoeve van politieke ondergeschiktheid.⁵⁸ Zo werden kritische uitingen over de AKP van een grote multinational (Doğan group) bestraft met hoge boetes wegens vermeende belastingachterstanden en werd de hoofdeditor Özkök van de krant *Hürriyet* die de groep in

55 Sinds de oprichting van de Republiek Turkije zou zich parallel aan de officiële staat, een 'diepe staat' hebben ontwikkeld om de principes van de Kemalistische republiek af te dwingen. Deze diepe staat zou uit elementen uit het leger, de veiligheidsdiensten en rechterlijke instellingen bestaan. In feite werd deze taak uitgevoerd door de Nationale Veiligheidsraad die de taak heeft om de gekozen regering te adviseren over zaken van binnen-en buitenlandse veiligheid. Nog vóór de EU hervormingen, die burgerautoriteiten meer controle hebben gegeven, stond de Nationale Veiligheidsraad onder controle van het leger – en was de ultieme autoriteit in Turkije.

Michael M. Gunter, *The Kurds Ascending: The Evolving Solution to the Kurdish Problem in Iraq and Turkey* (New York: Palgrave Macmillan, 2011), 109.

56 Ceren Sözeri, "Media Dominated by Self-Censorship, Gov't pressure, Special interests", *Today's Zaman*, December, 8, 2013, http://www.todayszaman.com/monday-talk_media-dominated-by-self-censorship-govt-pressure-special-interests_333460.html.

57 Alemdar, "Modelling for Democracy?", 575.

58 Raşit Kaya and Barış Çakmur, "Politics and the Mass Media in Turkey", *Turkish Studies* 11 (February 2011): 533, doi:10.1080/14683849.2010.540112.

handen heeft, samen met zes andere werknemers aangeklaagd.⁵⁹

Ook uit de wijze waarop verslag werd gedaan van de Gezi protesten blijkt indirecte inmenging van de Turkse overheid. De eerste dagen van de Gezi protesten werd er niets over uitgezonden op de televisie. Pas op de vierde dag werd, na bezwaren tegen de eenzijdige verslaglegging, de nieuwszender NTV van de Doğuş Holding (een van de grootste mediagroepen van Turkije), geforceerd live verslag te doen van het protest. De zenders die de Gezi protesten uitzonden, kregen een boete opgelegd wegens het aanzetten tot geweld.⁶⁰ Op de staatszender TRT werd een oud filmpje uit 2010 waarin mensen de Turkse vlag verbrandden 'hergebruikt' en zo de demonstranten als separatisten neergezet.⁶¹

De grootste kranten (in beheer van de grootste mediagroepen) van Turkije berichtten of niet over de protesten of verspreidden misleidende informatie waarin demonstranten als immoreel en respectloos werden afgeschilderd.⁶² Daarnaast werd veel censuur toegepast. Zo werd het historische tijdschrift *NTV Tarih* gedwongen niet te publiceren over Gezi.⁶³

Internet

In Turkije bestaat relatief veel censuur op het internet en de social media. Zo kan de toegang tot een website geblokkeerd worden als aannemelijk is dat er misdaden worden gepleegd op het internet.⁶⁴ Vanaf mei 2011 werden meer dan 13.000 websites geblokkeerd, waaronder die betrekking hebben op de Koerdische kwestie en de online homogemeenschap in Turkije. In aanloop naar de lokale verkiezingen werden in maart 2014 Twitter (2 weken) en YouTube (3 maanden) geblokkeerd als reactie op berichtgeving over een corruptieschandaal binnen de familie van Erdoğan.

Afsluitend kan gesteld worden dat Turkije een traditie kent die elke vorm van oppositie de kop in drukt op grond van vermeende bedreigingen van de eenheid van de staat. De meeste hedendaagse schendingen van de vrijheid van meningsuiting komen voort uit de vrees dat het land zal worden gespleten door interne strijd die zich afspeelt langs religieuze en etnische lijnen. Daar heeft de onder druk van de EU ingevoerde wet- en regelgeving weinig verandering in

⁵⁹ Kaya and Çakmur, "Politics and the Mass Media in Turkey", 532.

⁶⁰ Meltem Özgenç, "RTÜK'ten Halk TV ve Ulusal Kanal'a ceza," *Hürriyet Gündem*, June 12, 2013, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/23486445.asp>.

⁶¹ "TRT'nin bayrak yaptılar videosunu yalan çıktı!," *Ulusal Kanal*, June 15, 2013, <http://ulusalkanal.com.tr/gundem/trtnin-bayrak-yaktilar-videosu-yalan-ctkti-h11763.html>.

⁶² "PM Erdoğan repeats previously denied reports of protesters entering mosque with shoes on," *Hürriyet Daily News*, June 9, 2013, <http://www.hurriyetdailynews.com/pm-erdogan-repeats-previously-denied-reports-of-protesters-entering-mosque-with-shoes-on-.aspx?pageID=238&nid=48520>.

⁶³ "NTV Tarih'in 'Basılmayan' Sayısı Kitap Oldu," *Bianet*, October 25, 2013, <http://www.bianet.org/bianet/toplum/150830-ntv-tarih-in-basilamayan-sayisi-kitap-oldu>.

⁶⁴ Yaman Akdeniz, *Report of the OSCE Representative on Freedom of the Media on Turkey and Internet Censorship*, report of the Organization for Security and Co-operation in Europe, (2010), 4, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/speak_up/osce_freedom_of_the_media_on_turkey_and_internet_censorship.pdf.

gebracht.⁶⁵

Bovenstaande kennis is belangrijk bij de interpretatie van Erdoğan's toespraken en zal met dit in het achterhoofd worden geanalyseerd.

Hoofdstuk 2: Methode, Fantasy Theme Analysis

Een van de doelen van politici is om haar publiek te beïnvloeden op basis van de waarachtigheid van haar uitspraken. Om dit te bereiken maken ze gebruik van taal, die retoriek wordt genoemd. Ernest G. Bormann heeft een methode bedacht om politieke toespraken te analyseren, de Fantasy Theme Analysis (hierna FTA). De methode is bedoeld om de gedrags- en denkpatronen van groepen, en de reacties van grote groepen die een openbare toespraak aanhoren te analyseren, maar kan ook ingezet worden om de fantasierijke taal en de retoriek van een politiek spreker in zijn boodschappen of toespraken bloot te leggen.⁶⁶

In dit hoofdstuk zal ik eerst toelichten hoe FTA in elkaar zit en vervolgens uitleggen op welke manier ik de methode inzet om de toespraken van Erdoğan te analyseren.

FTA bestaat uit vier elementen, fantasy theme, fantasy type, chaining out en rhetorical vision. Ik zal alleen de elementen fantasy type en rhetorical vision toelichten. De overige elementen gaan over groepsreacties. Omdat in deze scriptie de reacties op Erdoğan's toespraken niet worden geanalyseerd zal ik deze niet gebruiken in de analyse.⁶⁷

Met fantasy theme wordt een boodschap bedoeld waarin de fantasie wordt opgewekt. Sonja K. Foss, omschrijft het als volgt:

“A word, phrase, or statement that interprets events in the past, envisions events in the future, or depicts current events that are removed in time and/or space from the actual activities from a group”.⁶⁸ Een fantasy theme is een dramatisering van een gebeurtenis, wat betekent dat het creatief en fantasierijk is: “When people dramatize an event, they much select certain characters to be the focus of the story and present them in a favorable light while selecting others to be

⁶⁵ Alemdar, “Modelling for Democracy?”, 568.

⁶⁶ Kato Takuya, “A Critical Analysis of Barack Obama's Rhetorical Strategies: Rethinking the Rhetorical Presidency,” (2011): 39, http://www.ffl.kanagawa-u.ac.jp/graduate/ronsyu/img/vol_18/vol18_02.pdf.

⁶⁷ Fantasy type gaat over de reacties van groepen op de fantasy themes. Door continue herhaling van fantasy themes ontstaat er als het ware een scenario of een patroon waarbinnen groepen nieuwe reacties en ervaringen kunnen plaatsen. Dit wordt een fantasy type wordt genoemd – oftewel een herhaald fantasy theme. Chaining out gaat over het delen van fantasy themes door individuen onder elkaar, waardoor er een proces van collectief bewustzijn en groepscohesie ontstaat en er op vergelijkbare wijze op boodschappen gereageerd wordt en die op eenzelfde manier geïnterpreteerd worden. Ibid, 36-40.

⁶⁸ Jim A. Kuypers et al., eds. *Rhetorical Criticism: Perspectives in Action* (Plymouth: Lexington Books, 2009), 206.

portrayed in a more negative fashion.”⁶⁹ Deze uitspraak gaat over de verschillende manieren waarop groepen een gebeurtenis kunnen interpreteren. Maar dit geldt ook voor een politiek spreker, die zijn toespraak kan kleuren en sturen door er bepaalde kenmerken aan te geven. Een fantasy theme kan bestaan uit drie elementen. Uitspraken die gaan over waar de gebeurtenis of actie plaatsvindt en de karakteristieken die daaraan toegeschreven worden, heten setting themes. Character themes zijn de actoren of de betrokken mensen bij de gebeurtenis waar de politiek redenaar karakteristieken, kwaliteiten en motieven aan toeschrijft. Action themes hebben te maken met de acties waar de actoren bij betrokken zijn.⁷⁰ Alle fantasy themes bij elkaar vormen de rhetorical vision. Dit is de interpretatie van de werkelijkheid van de spreker, en vormt de beweegredenen voor een bepaalde groep om actie te ondernemen.⁷¹

De analyse is als volgt opgebouwd. De elementen uit Erdoğan's toespraken die over de demonstraties gaan, kunnen onderverdeeld worden in vier fantasy themes: de politie, de democratie, de demonstranten en de media. Bij elk fantasy theme gaat het erom hoe Erdoğan de character, setting en action themes dramatiseert door er bepaalde karakteristieken, motieven en/of kwaliteiten aan toe te schrijven. Alle fantasy themes samen vormen de rhetorical vision van Erdoğan en maken duidelijk op welke wijze hij zich positioneert ten opzichte van de demonstranten die menen dat zijn beleid en maatregelen ondemocratisch zijn.

⁶⁹ Kuypers et al., *Rhetorical Criticism*, 206.

⁷⁰ Takuya, “A Critical Analysis of Barack Obama’s Rhetorical Strategies,” 37.

⁷¹ Foss, *Rhetorical criticism*, 112.

Ernest G. Bormann, “Fantasy and Rhetorical Vision: the Rhetorical Criticism of Social Reality,” *The Quarterly Journal of Speech* 58 (1972): 398, doi:10.1080/00335637209383138.

Hoofdstuk 3: Retorische analyse

Een van de controversiële aspecten van de Gezi protesten was het gewelddadige optreden van de politie. Hieronder zullen we zien wat voor kwaliteiten hij aan de politie toeschrijft om dit fantasy theme te dramatiseren.

Fantasy theme 1: De politie doet gewoon haar plicht

In zijn eerste toespraak op 1 juni 2013 zegt Erdoğan het volgende over de politie:

De politie was er gisteren, was er vandaag en zal er morgen zijn. Waarom? Omdat Taksim geen plek mag zijn om zich als een wilde te gedragen. Waarom is de politie aanwezig? Als er morgen andere dingen gebeuren daar [Taksim], dan zullen burgers zeggen: Wat is er met mijn veiligheid gebeurd? Wat is er gebeurd met de bescherming van mijn eigendommen? Dit zullen ze vragen. De plicht van de politie is de plicht van de politie, zoals het al jaren is. Dit is niet iets dat is begonnen sinds de AKP aan de macht is gekomen. Waar je in de wereld ook heen gaat zullen overheden maatregelen nemen tegen maatschappelijke bewegingen als deze. De fouten die zijn gemaakt met het gebruik van pepperspray door de veiligheidsdiensten worden op dit moment onderzocht door het ministerie. Daar is wat mis mee, maar ik moet ook zeggen dat dit niet alleen voor Turkije geldt. Deze praktijk wordt overal in de wereld uitgevoerd.⁷²

Het character theme komt in het eerste gedeelte van bovenstaand citaat naar voren als Erdoğan de functie van de politie als kwaliteit benoemt om haar aanwezigheid bij de protesten te legitimeren. Dit doet hij door de nadruk te leggen op de taak van de politie als beschermer van burgers en handhaver van de openbare orde en veiligheid (“Wat is er met mijn veiligheid gebeurd? Wat is er gebeurd met de bescherming van mijn eigendommen?”). Erdoğan impliceert hiermee de noodzaak van de aanwezigheid van de politie, om op Taksim orde op zaken te stellen. Het action theme beslaat de wijze waarop Erdoğan het handelen van de politie motiveert. Tijdens de Gezi protesten werd politiegeweld ingezet om de demonstranten uiteen te drijven. Hierdoor werden collectieve rechten zoals het recht op vergadering en demonstratie

72 “Recep Tayyip Erdoğan Gezi Parkı Değerlendirmesi,” YouTube video, 11:27, from a speech televised by HaberTürk on June 1, 2013, posted by “Bahadır KOÇ,” June 1, 2013, http://www.youtube.com/watch?v=AdvVV_wGmJ0.

geschonden.⁷³

In het tweede gedeelte van het citaat (“waar je in de wereld ook heen gaat zullen overheden maatregelen nemen tegen maatschappelijke bewegingen als deze”) relateert Erdoğan de negatieve aspecten van de rol van de politie. Dit doet hij op twee manieren. Ten eerste focust hij alleen op het gebruik van pepperspray en laat hij buiten beschouwing dat de politie ook traangasgranaten en waterkanonnen heeft ingezet en dat er demonstranten door de politie in elkaar geslagen zijn en geschopt.⁷⁴ Ten tweede doet hij dit door een vergelijking te maken met andere landen, waar overheden bij een dergelijk protest dezelfde maatregelen getroffen zouden hebben. Hierdoor krijgt het gewelddadige politieoptreden een ‘normaal’ karakter.

Naar aanleiding van binnen- en buitenlandse mediakritiek op het politiegeweld tijdens de protesten reageert Erdoğan in zijn toespraak van 7 juni, en dramatiseert het action theme als volgt:

Voor degenen die publieke eigendommen vernielen en zelfs mensen aanvallen, heeft onze politie haar plicht gedaan. Ze [de politie] hebben wellicht af en toe excessief geweld gebruikt. Voor zulke officieren, zoals mijn afgevaardigde minister heeft gezegd, doet onze minister van Binnenlandse Zaken wat hoort. Niemand heeft het recht om ons aan te vallen over zulke kwesties.⁷⁵

In bovenstaand citaat wijst Erdoğan weer op de functie van de politie. Maar dit keer geeft hij ook aan waarom de politie heeft opgetreden, namelijk omdat er volgens hem vandalisme gepleegd wordt. Hij stelt de acties van de politie op deze manier in een positief daglicht.

Erdoğan uit met enige twijfel dat de politie buiten haar boekje is getreden en geweld heeft ingezet (“ze hebben wellicht af en toe”). Hij stelt daarbij dat het om een aantal politie officieren gaat (“voor zulke officieren”). Hiermee wekt hij de indruk dat het politiegeweld weinig voorstelt. Door te noemen dat de minister de kwestie onderzoekt, laat hij de verantwoordelijkheid over aan hem. Hoe en wat er precies onderzocht wordt is niet duidelijk (“wat hoort”), en Erdoğan komt hier ook niet meer op terug in zijn toespraken. De resultaten van het onderzoek blijven raadselachtig. Ook geeft hij aan dat niemand het recht heeft zich met

73 “Turkey: Gezi Park protests: Brutal denial of the right to peaceful assembly in Turkey.” International Secretariat. 2013. Amnesty International United Kingdom, November 2, 2013. <http://www.amnesty.org/en/library/asset/EUR44/022/2013/en/6e4b867c-b4aa-4016-b584-33be46e35ae7/eur440222013tr.pdf>.

74 “Turkish police used excessive force in Gezi protests,” *Hürriyet Daily News*, September 2, 2013, <http://www.hurriyetdailynews.com/turkish-police-used-excessive-force-in-gezi-protests-interior-ministrys-report-says.aspx?pageID=238&nlID=53679&NewsCatID=338>.

75 “Prime Minister Erdogan Ataturk airport speech 07 06 2013,” YouTube video, 38:24, from a speech televised by TRT Haber on June 7, 2013, posted by “Idem McLouf,” June 9, 2013, <http://www.youtube.com/watch?v=Khj--mUn-sA>.

de kwestie te bemoeien, waarmee elke discussie erover per definitie wordt uitgesloten. De kritiek op het politiegeweld ziet Erdoğan als een aanval.

In zijn toespraak op 13 juni 2013 beschrijft Erdoğan een action theme:

Mijn waardige broeders, het Atatürk Cultuurcentrum is ontruimd. Het monument is ontruimd en mijn politie zal daar haar plicht doen. Nu hebben ze [de media, demonstranten] het over pepperspray. Waardige broeders, we bevinden ons in een seculiere democratische rechtsstaat. Iedereen heeft de wettelijke plicht om te handelen in overeenstemming met de rechtspraak. Mogen veiligheidsdiensten pepperspray gebruiken? Ja. Zo nodig de EU, zo nodig toekomstige democratieën, inclusief Amerika, iedereen kan pepperspray gebruiken. En de veiligheidsdiensten kunnen dit water, wat eigenlijk gekleurd water is gebruiken. Dat is hun meest natuurlijke recht en gezag.⁷⁶

In bovenstaand citaat gebruikt Erdoğan het argument dat het in overeenstemming is met de rechtspraak en daarmee het recht van de politie is om pepperspray te gebruiken. Het is een verdedigingsmiddel van de politie is en mag om deze reden worden ingezet. Het mag echter niet tegen groepen, personen, voor het uiteendrijven van groepen of personen of bij interventies van demonstraties gebruikt worden. Dit is tijdens de Gezi protesten echter veelvuldig gebeurd.⁷⁷ Erdoğan beroept zich daarmee selectief op de rechtspraak om het gebruik van pepperspray te legitimeren. Daarnaast focust hij weer uitsluitend op het gebruik van pepperspray door de politie, waarmee hij het politiegeweld relativeert.

Deze redenering is kenmerkend voor de wijze waarop Erdoğan in zijn toespraken vorm geeft aan de action en character themes van de politie. Hij stelt de situatie telkens als volgt voor. De politie is aanwezig om de burger te beschermen. Daarom is ze gemachtigd om pepperspray te gebruiken. Door alleen pepperspray te noemen verkleint hij de omvang van het geweld en stelt hij het optreden van de politie als acceptabel voor.

Fantasie thema 2: De protesten zijn ondemocratisch

Erdoğan legt in zijn toespraken op verschillende manieren uit waarom de demonstraties niet legitiem zijn. Het tweede fantasy theme gaat over het ondemocratische karakter van de demonstraties.

⁷⁶ "Erdoğan 'AB Parlamentosuna ve Eylemcilere Seslendi (FULL)' Gezi Parkı 13 Haziran 2013," YouTube video, 14:14, from a speech televised by Sky360 Türk on June 13, 2013, posted by "Haber Arşiv," June 13, 2013, <https://www.youtube.com/watch?v=aiBcMZ4bhAc>.

⁷⁷ İzzet Mert Ertan, "Toplumsal Olaylarda Müdahalede Biber Gazı Kullanılmasının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Uygunluğu," *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni* 32 (2012): 63, <http://www.journals.istanbul.edu.tr/iuhmhob/article/view/1019019590>.

Het character theme komt in zijn toespraken op 1 juni naar voren als Erdoğan stelt dat de protesten ondemocratisch zijn, omdat ze vandalistisch zijn:

In dit land bevinden ieders democratische rechten binnen grenzen, binnen het kader van de wet bestaat het recht om je mening te uiten en bijeenkomsten te houden. Maar niemand heeft het recht om op illegale en ondemocratische wijze te demonstreren, om een bezettingsactie te houden, en degenen die in de omgeving van de winkeliers wonen, de voorbijgangers schade te berokkenen. Laat staan dat ook maar iemand het recht heeft om met de smoes dat er bomen worden weggehaald, de boel te laten ophitsen.⁷⁸

In zijn toespraak op 7 juni:

We kunnen niet toestaan dat in dit land illegale activiteiten gepleegd worden, de democratie bedreigd, zaken kapot worden gemaakt en vernield worden met vandalisme, om steden en publieke eigendommen aan te vallen. Deze demonstraties, blijkbaar omwille van nog geen vijftien bomen in het Gezi Parkı, hebben ervoor gezorgd dat er drie mensen dood zijn. Twee jongeren hebben hun leven verloren en een politieagent is een martelaarsdood gestorven. Mijn broeders, hoe belangrijk de dood van deze jongeren ook waren, dat geldt ook voor het martelaarschap van mijn politieofficier. Deze protesten, die niet meer democratisch zijn maar vandalistisch, moeten nu eindigen.⁷⁹

In bovenstaande citaten dramatiseert Erdoğan de demonstraties door naar de basiswaarden van een democratie te verwijzen waarin het toegestaan is om te demonstreren. De protesten zijn volgens hem echter ondemocratisch omdat hij meent dat ze vandalistisch zijn. Daarom moeten ze onmiddellijk worden beëindigd. Erdoğan gebruikt een selectieve uitleg van democratische basisrechten als tactiek om de protesten in diskrediet te brengen. Ten tweede is volgens hem het feit dat het park wordt weggehaald geen geldige reden om te demonstreren (“laat staan dat ook maar iemand het recht heeft om met de smoes dat er bomen worden weggehaald, de boel te laten ophitsen”).

Het action theme komt naar voren in het tweede citaat van 7 juni als hij impliceert dat de twee overleden demonstranten en de overleden politieagent een direct gevolg zijn van de demonstraties. Als retorische truc legt Erdoğan een causaal verband tussen de oorzaak van de protesten en de dood van twee demonstranten en een politieagent (“blijkbaar omwille van nog

⁷⁸ “Recep Tayyip Erdoğan Gezi Parkı Değerlendirmesi,” YouTube video, 11:27, from a speech televised by HaberTürk on June 1, 2013, posted by “Bahadır KOÇ,” June 1, 2013, http://www.youtube.com/watch?v=AdvVV_wGmJ0.

⁷⁹ “Prime Minister Erdogan Ataturk airport speech 07 06 2013,” YouTube video, 38:24, from a speech televised by TRT Haber on June 7, 2013, posted by “Idem McLouf,” June 9, 2013, <http://www.youtube.com/watch?v=Khj--mUn-sA>.

geen vijftien bomen”). Hij maakt daarbij de volgende stappen. 1. Er zijn demonstraties. 2. Er zijn mensen overleden. 3. Erdoğan's conclusie is: Door de demonstraties zijn de mensen overleden. Er zit echter een stap tussen, die meer recht lijkt te doen aan de werkelijkheid.⁸⁰ 1. Er zijn demonstraties, 2. De politie treedt op en 3. Door het politie optreden zijn er mensen overleden. Ook schrijft Erdoğan een bijzondere kwaliteit toe aan de dood van de politieagent. Een martelaar heeft in de islam een bijzondere status, en verwijst naar iemand die voor een hoger doel is gestorven. De demonstranten zijn geen martelaarsdood gestorven. Hiermee lijkt de dood van de politie agent daarom belangrijker.⁸² Erdoğan gebruikt de overledenen als argument om de demonstraties in diskrediet te brengen.

In zijn toespraak van 7 juni 2013 stelt Erdoğan dat de stembus de enige legitieme vorm van politieke participatie is.

Omdat de AKP aan de macht is dachten ze ‘wat ons niet gelukt is via de stembus zullen we buiten de stembus om krijgen’. Mijn broeders, het is het volk dat vertrouwen geeft en alleen het volk kan het weghalen. Om de stembussen heen kan niemand er naar reiken. We hebben dit heilige vertrouwen al tien jaar, dat we met ons leven beschermen. We zullen vanaf nu doorgaan om dat te doen.⁸³

In bovenstaande uitspraak is Erdoğan's argument is als volgt. Omdat de meerderheid van het volk voor de AKP heeft gekozen, is het politieke standpunt dat ze inneemt over de Gezi protesten impliciet gerechtvaardigd. Als dit namelijk niet zo zou zijn, had de AKP niet zoveel stemmen gehad (“het is het volk dat vertrouwen geeft en alleen het volk kan het weghalen”). Erdoğan presenteert de stembus, oftewel verkiezingen als de enige geldige weg voor politieke participatie (“om de stembussen heen kan niemand er naar reiken”). Dit betekent dat elke demonstratie als actiemiddel om aandacht te vragen voor een kwestie of bepaalde politieke situatie voor Erdoğan geen legitieme vorm van politieke participatie vormt. Om verandering te brengen in die visie zul je volgens Erdoğan eerst de verkiezingen moeten winnen. Dit argument zet hij in om de protesten te diskwalificeren.

⁸⁰ Huffington Post, “Abdullah Cömert 2nd Turkish Protester Killed During Turkey Demonstrations,” June 4, 2013, http://www.huffingtonpost.com/2013/06/04/abdullah-comert-2nd-turkish-protester-killed_n_3383092.html.

⁸¹ Huffington Post, “Turkish Protester Ethem Sarisülük Is Dead, Family Says,” June 5, 2013, http://www.huffingtonpost.com/2013/06/05/ethem-sarisuluk-killed-turkey-protests_n_3390502.html.

⁸² De politieagent overleed tijdens een politie interventie door een val van een loopbrug in aanbouw in Adana, waar met waterkanonnen een protestmars uiteengedreven werd. Salih Üçtepe and Can Küçüközkan, “Adana’da k’eylemde polis şehit oldu,” *Hürriyet*, June 7, 2013, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/23443652.asp>.

⁸³ “Prime Minister Erdogan Ataturk airport speech 07 06 2013,” YouTube video, 38:24, from a speech televised by TRT Haber on June 7, 2013, posted by “Idem McLouf,” June 9, 2013, <http://www.youtube.com/watch?v=Khj--mUn-sA>.

Fantasie thema 3: De demonstranten zijn terroristen

Ook in dit fantasy theme komen character en action themes voor. Erdoğan dramatiseert de karakteristieken van de demonstranten, niet alleen door ze in denigrerende termen te adresseren als “plunderaars” en “vandalisten”⁸⁴, zoals we in bovenstaande fantasy themes al hebben gezien. Door de demonstranten op deze wijze te adresseren neemt Erdoğan hen niet serieus als deelnemers van een democratische samenleving met diverse belangen. Hij marginaliseert de demonstranten.

Een kleine minderheid van de demonstranten bestond uit gewelddadige links-extremistische groeperingen die in aanraking zijn gekomen met de politie. Het merendeel van de demonstranten distantieerde zich echter van dit geweld en zwoer het ook doelbewust af.⁸⁵ Erdoğan gebruikt echter de incidentele acties van de extremistische groepen om de protesten en de demonstranten in zijn geheel te framen als vandalistisch en gewelddadig.

De demonstranten worden ook nog op een andere manier niet serieus genomen. In zijn toespraak op 1 juni 2013 zegt hij het volgende: “In het verleden hebben we deze organisaties veelvuldig meegemaakt. We hebben in het verleden herhaaldelijk gezien en meegemaakt hoe de oppositie met illegale organisaties samen de plicht op zich neemt, voor spanningen zorgen en de boel ophitsen.”⁸⁶

In het bovenstaande citaat karakteriseert Erdoğan de demonstranten als vermeende coupplotters die van plan zijn om de AKP regering omver te werpen. De demonstranten zijn in feite het slachtoffer van het historische wantrouwen jegens elke vorm van oppositie of mogelijke dreiging richting de staat.

In zijn toespraak op 7 juni zegt hij: “Onze steden zijn geplunderd, ze zijn al zo ver gegaan dat ze de Turkse vlag hebben verbrand [...]. Onze burgers die zijn gemanipuleerd door terreurorganisaties moeten het spel zien dat gaande is, en zich terugtrekken.”⁸⁷

In dit citaat laat Erdoğan nogmaals zijn wantrouwen richting de demonstranten blijken. Hij refereert hierbij aan een oud filmpje uit 2010 waarin de Turkse vlag wordt verbrand.

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ Bülent Gökay and Iliia Xypolia, “Reflections on Taksim: Gezi Park Protests in Turkey,” *Journal of Global Faultlines* (2013): 37, <http://www.keele.ac.uk/journal-globalfaultlines/publications/geziReflections.pdf>.

⁸⁶ “Recep Tayyip Erdoğan Gezi Parkı Değerlendirmesi,” YouTube video, 11:27, from a speech televised by HaberTürk on June 1, 2013, posted by “Bahadır KOÇ,” June 1, 2013, http://www.youtube.com/watch?v=AdvVV_wGmJ0.

⁸⁷ “Prime Minister Erdogan Ataturk airport speech 07 06 2013,” YouTube video, 38:24, from a speech televised by TRT Haber on June 7, 2013, posted by “Idem McLouf,” June 9, 2013, <http://www.youtube.com/watch?v=Khj--mUn-sA>.

Vlagschennis in Turkije is een teken van separatisme. Hoewel de meerderheid van de demonstranten politiek niet actief is, noemt hij ze leden van terreurorganisaties. Door dit filmpje en terreurorganisaties aan de demonstranten te verbinden, creëert hij het beeld dat ze een bedreiging voor de staat vormen. Het is de vraag of Erdoğan ze daadwerkelijk op deze manier ziet. In elk geval wendt hij de maatschappelijke gevoeligheid voor complotten, en elke vorm van opstand die tegen de staat is gericht aan om de demonstranten in diskrediet te brengen.

Fantasie thema 4: De media zitten ernaast

In zijn toespraak van 13 juni 2013 laat Erdoğan zich uit over de reactie van Angela Merkel op de Gezi protesten.⁸⁸

Op dit moment tracht een gedeelte van de media samen met buitenlandse media instituties een visueel immoreel en denkbeeldig beeld van Turkije te presenteren. Alsof heel Turkije in brand staat, alsof heel Turkije ineens stort. Op bepaalde, lokale plaatsen is dit gebeurd. Je zult het zien als je het hotel verlaat, hoe de keramiek bij de metrodoorgang is vernield. Wie heeft dit vernield? Degenen die van dit land houden? De milieuactivisten? Wie heeft elke bushalte, de bussen, alle politie-uitrusting, de spullen van zo'n 200 burgers kapot gemaakt en in brand gestoken? Beste broeders, is het niet onze taak om deze gebeurtenissen te begrijpen en erover te vertellen? Middels de bijeenkomsten die we zullen houden, zullen we het Turkse en wereldpubliek het daadwerkelijke beeld van Turkije laten zien. Gisteren in het Europese Parlement verscheen er iemand die een aantal dingen zei. Hier, vandaag, zal ik mijn antwoord geven. [...] Ik erken de beslissing die het Europese parlement met betrekking tot ons heeft genomen niet.⁸⁹ Beste broeders, degenen die deze beslissing hebben gemaakt moeten eerst naar Griekenland kijken. Ik vraag me af, wat de autoriteiten van de Europese Unie hebben gedaan, afgezien van geld geven, toen de politie en het volk oog in oog met elkaar kwamen te staan? Er is meer dan 100 miljard euro aan steun aan hen gegeven. En waarom houden zij demonstraties en marsen? Dat deden ze, zeggende 'Omdat we geen werk hebben, omdat we honger hebben'. Twee dagen geleden in Engeland, bij de G8-demonstraties, zijn 30 demonstranten opgepakt. Ze

⁸⁸ Angela Merkel reageerde op begin juni 2013 op de protesten in Turkije. In haar reactie gaf ze aan geschokt te zijn door de veel te harde aanpak van de politie, die "haaks staat op onze ideeën over vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vergadering." Ze riep Erdoğan op om de democratische basiswaarden te respecteren en drong aan op een dialoog tussen de overheid en de demonstranten.

"Merkel: Turkish response to Gezi 'much too harsh," *The Local*, June 17, 2013, <http://www.thelocal.de/20130617/50349>.

⁸⁹ Naar aanleiding hiervan nam het Europees parlement een motie aan waarin Turkije werd opgeroepen om de vrijheid van meningsuiting en demonstratie te respecteren, en om omwonenden inspraak te geven in alle stedelijke en regionale projecten. Tevens sprak het parlement haar bezorgdheid uit over de staat van de Turkse media, die de geen of amper aandacht gaven aan de demonstraties.

Ibid.

sleepten ze over de grond, zoals je weet, en daar zijn foto's van. Maar in Turkije heeft de anti-overheidsmedia dat niet laten zien. Ik vraag me af wat het Europese parlement over Engeland heeft gezegd? Het is hun eigen lid. Op dit moment is Turkije geen lid van de EU maar een onderhandelaar. Wie ben jij dat je zo'n beslissing over mij kunt nemen? Gaat jou dat wat aan? Eerst moet je de gebeurtenissen analyseren, je moet ze kennen – dan moet je erover praten. Gisteravond heb ik met de waarlijk oprechte, jonge milieuvactivisten in dit land gesproken en ik heb ze geaccepteerd. We hebben ook een moment gehad met twee artiesten waarmee we een openhartig gesprek hebben gehad.⁹⁰

In het bovenstaande citaat probeert Erdoğan de reactie van de EU te ontkrachten. Dit doet hij op vier manieren. Ten eerste, en hierin komt het character theme naar voren, door het beeld recht te zetten dat over de Gezi protesten in de media naar buiten is gebracht door aan te geven wat voor schade de demonstranten hebben aangericht (“Alsof...” t/m “laten zien”), dat het politieoptreden legitimeert. Daarnaast doet Erdoğan alle berichtgeving, behalve die de partij zelf uitdraagt, af als foutief (“Middels de bijeenkomsten die we zullen houden, zullen de het Turkse en wereldpubliek het *daadwerkelijke* beeld van Turkije laten zien.”). Ten tweede, en hierin komt het action theme naar voren, valt Erdoğan de EU aan op de motie die ze aannam (“Wie ben jij dat je zo'n beslissing over mij kunt nemen?”) door de protesten in Griekenland en Engeland tegen de G8-top te dramatiseren, om duidelijk te maken dat de EU in feite hypocriet is, omdat ze zich alleen op Turkije focust. Met andere woorden, Turkije is het zwarte schaap, terwijl in andere Europese landen net zo goed demonstraties worden gehouden waarbij sprake is van politiegeweld, maar daar wordt niets over gezegd of bericht in de media. Dit bewijst ook zijn punt dat de media niet te vertrouwen is. Ten derde heeft de EU geen recht van spreken omdat Turkije geen volwaardige lidstaat is maar een onderhandelingspartner. Ten vierde is Erdoğan wel ingegaan op Merkels voorstel om met de demonstranten rond te tafel te gaan zitten (“Gisteravond heb ik.. t/m gesprek hebben gehad”), waarmee hij zich van zijn goede kant laat zien. Erdoğan ontmoette inderdaad een delegatie van het Taksim Solidariteitsplatform om naar hun eisen te luisteren. Deze liep echter op niets uit omdat Erdoğan de bijeenkomst uitliep.⁹¹

⁹⁰ “Erdoğan 'AB Paramentosuna ve Eylemcilere Seslendi (FULL)' Gezi Parkı 13 Haziran 2013,” YouTube video, 14:14, from a speech televised by Sky360 Türk on June 13, 2013, posted by “Haber Arşiv,” June 13, 2013, <https://www.youtube.com/watch?v=aiBcMZ4bhAc>.

⁹¹ Het Taksim solidariteitsplatform is een delegatie gevormd van demonstranten, vakbondsmensen, kunstenaars en intellectuelen. De hoofdeisen waren: (1) Het behoudt van het Gezi park, (2) het ontslag van het hoofd van de politie in Istanbul, de prefect en anderen die betrokken waren bij het geweld, (3) een verbod op traangas, (4) de onmiddellijke vrijlating van de gearresteerde demonstranten, (5) De opheffing van elk verbod op vergadering en demonstratie in de openbare ruimte. Antimo L. Farro and Deniz Günce Demirhisar, “The Gezi Park Movement: a Turkish Experience of the Twenty-First-Century Collective Movement”, *International Review of Sociology* 24 (April 2014): 187, doi: 10.1080/03906701.2014.894338.

Erdoğan brengt door bovenstaande tactieken de respons van de EU in diskrediet om zijn gelijk te halen over, volgens hem, de daadwerkelijke stand van zaken in de Gezi protesten.

Conclusie

In dit paper heb ik de vraag willen beantwoorden wat voor positie Erdoğan, als actor van de publieke sfeer inneemt in de Gezi protesten. Hiervoor heb ik drie van zijn toespraken geanalyseerd waar vier fantasy themes uit naar voren gekomen zijn, die de volgende rhetorical vision vormen.

Erdoğan brengt in zijn toespraken de protesten op alle mogelijke manieren in diskrediet door de kritiek vanuit de media en de EU op de protesten te weerleggen, de politie in bescherming te nemen, de demonstranten te marginaliseren en de protesten in zijn geheel af te wijzen als illegitiem. Hoewel het zijn taak is om de publieke sfeer te waarborgen, is uit de analyse gebleken dat op de manier waarop Erdoğan in zijn toespraken de rol van de demonstranten, de politie en de media in de Gezi protesten definieert, hij de publieke sfeer juist probeert te beperken. Hij wil de protesten op geen enkele wijze accepteren of tolereren.

Volgens Habermas kan er pas gesproken worden van een publieke sfeer als burgers zonder beperkingen hun mening kunnen uiten over zaken van algemeen belang. De mogelijkheden om een debat over de protesten aan te gaan wordt echter zeer belemmerd. De stembus waar Erdoğan naar refereert, is vanwege de hoge kiesdrempel in Turkije geen reële optie voor de demonstranten. Volgens Habermas zijn de mogelijkheden tot een rationeel-kritisch debat zeer discutabel te noemen als alleen de dominante politieke partij in de media worden gerepresenteerd. Dit is het geval in Turkije waar Erdoğan probeerde via zijn toespraken het beeld van de media over de protesten te beïnvloeden. Ook de Turkse media presenteren voornamelijk een pro-overheid discours. De berichtgeving over de protesten werd gecensureerd of verdraaid, zoals het filmpje van de verbrande Turkse vlag laat zien. Onder deze omstandigheden zou voor Habermas een kritisch debat over de Gezi protesten onmogelijk zijn.

Erdoğan's toespraak op 9 juni heb ik vanwege de omvang van dit paper niet kunnen bijvoegen en behandelen. Ik verwachtte echter niet dat de toespraak een andere conclusie dan in mijn analyse is naar voren gekomen zou opleveren. Het is echter wel interessant om te noemen dat Erdoğan de Gezi protesten vergelijkt met de militaire coups in 1960 en 1980 en de postmoderne coup in 1997.⁹² Dit laat nogmaals de manier zien waarop hij de demonstranten

92 "Patience has its limits," Turkish PM Erdoğan tells Taksim Gezi Park demonstrators," *Hürriyet Daily News*, June 9, 2013, <http://www.hurriyetdailynews.com/patience-has-its-limits-turkish-pm-erdogan-tells-taksim-gezi-park-demonstrators.aspx?pageID=238&nlD=48516&NewsCatID=338>.

voorstelt als mogelijke plotters van een staatsgreep. De angst dat de eenheid van de staat bedreigd wordt, is kenmerkend voor de manier waarop er in Turkije met welke vorm van oppositie dan ook wordt omgegaan. In die zin staat Erdoğan in een traditie.

In dit paper heb ik me alleen gericht op de positie van Erdoğan als actor van de publieke sfeer in de protesten. Omdat de overige actoren van de publieke sfeer hier niet los gezien van kunnen worden en nodig zijn om Erdoğan's toespraken te kunnen begrijpen ben ik hier kort op ingegaan, maar om een beter beeld te krijgen van de publieke sfeer van Turkije kan in een vervolgonderzoek dieper worden ingegaan op de overige actoren. De Fantasy Theme Analysis kan bijvoorbeeld ook ingezet worden om de reacties van de demonstranten te onderzoeken. Zij hebben immers, allerlei strategieën aangewend om de ideologische kritiek en veroordeling van Erdoğan te ontkrachten. Ook de vorming van een alternatieve publieke sfeer door social media als Twitter en Facebook en hun rol in de mobilisatie en de onderlinge communicatie van de demonstranten zijn interessant om in een vervolgonderzoek uit te lichten.

FTA heeft me in staat gesteld de toespraken van Erdoğan op inzichtelijke wijze te analyseren, en is ook een flexibele methode omdat de wisselwerking tussen de ervaringen en reacties van het publiek op de retorische tactieken van de spreker zowel samen als apart van elkaar onderzocht kunnen worden.

Bibliografie

Akdeniz, Yaman. *Report of the OSCE Representative on Freedom of the Media on Turkey and Internet Censorship*. Report of the Organization for Security and Co-operation in Europe, (2010). http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/speak_up/osce_freedom_of_the_media_on_turkey_and_internet_censorship.pdf.

Alemdar, Zeynep. "Modelling for Democracy? Turkey's Historical Issues with Freedom of Speech." *Middle Eastern Studies* 50 (May 2014): 568-588. doi:10.1080/00263206.2014.886573.

Aydın, Senem and E. Fuat Keyman. "European Integration and the Transformation of Turkish Democracy." *Centre for European Policy Studies* 2 (August 2004): 1-54. <http://aei.pitt.edu/id/eprint/6764>.

Bormann, Ernest G. "Fantasy and Rhetorical Vision: the Rhetorical Criticism of Social Reality." *The Quarterly Journal of Speech* 58 (1972): 288-305. doi:10.1080/00335637209383138.

Çınar, Alev. "The Justice and Development Party: Turkey's Experience with Islam, Democracy, Liberalism, and Secularism." *International Journal of Middle East Studies* 43 (2011): 530-541. doi:10.1017/S0020743811000651.

Dahlgren, Peter. *Television and the Public Sphere: Citizenship, Democracy and the Media*. London: Sage Publications, 1996.

European Court of Human Rights. *Judgment on Case of Altuğ Taner Akçam*. 2011. Strasbourg. <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-107206>.

Farro, Antimo L., and Deniz Günce Demirhisar. "The Gezi Park Movement: A Turkish Experience of the Twenty-First-Century Collective Movements." *International Review of Sociology* 24 (April 2014): 176-189. doi: 10.1080/03906701.2014.894338.

Gökay, Bülent and Ilia Xypolia. "Reflections on Taksim: Gezi Park Protests in Turkey." *Journal of Global Faultlines* (2013), <http://www.keele.ac.uk/journal->

globalfaultlines/publications/geziReflections.pdf.

Gunter, Michael M. *The Kurds Ascending: The Evolving Solution to the Kurdish Problem in Iraq and Turkey*. New York: Palgrave Macmillan, 2011.

Gunter, Michael M. "Turkey: The Politics of a New Democratic Constitution." *Middle East Policy Council* 19 (Spring 2012). <http://www.mepc.org/journal/middle-east-policy-archives/turkey-politics-new-democratic-constitution?print>.

Gümüşçü, Sebnem and Deniz Sert. "The Power of the Devout Bourgeoisie: The Case of the Justice and Development Party in Turkey." *Middle Eastern Studies* 45 (November 2009): 953-968. doi:10.1080/00263200903268710.

Habermas, Jürgen, Sara Lennox and Frank Lennox. "The Public Sphere: An Encyclopedia Article (1964)." *New German Critique* 3 (Autumn 1974): 49-55. <http://www.jstor.org/stable/487737>.

İzzet Mert Ertan. "Toplumsal Olaylarda Müdahalede Biber Gazı Kullanılmasının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Uygunluğu." *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni* 32 (2012), <http://www.journals.istanbul.edu.tr/iumhmohb/article/view/1019019590>.

Jenkins, Gareth H. "Between Fact and Fantasy: Turkey's Ergenekon Investigation." *Central Asia-Caucasus Institute* (July 2009). <http://www.silkroadstudies.org/new/docs/silkroadpapers/0908Ergenekon.pdf>.

Kaya, Raşit and Barış Çakmur. "Politics and the Mass Media in Turkey." *Turkish Studies* 11 (February 2011): 521-537. doi:10.1080/14683849.2010.540112.

Kili, Suna. "Kemalism in Contemporary Turkey." *International Political Science Review* 1 (1980): 381-404. <http://www.jstor.org/stable/1601123>.

Kılıç, Mehmet. "Capulling 'Turkish Spring': Strike of an Unpredictable Synchronization." *Turkish Journal of Politics* 4 (Summer 2013): 131-144. <http://tjp.fatih.edu.tr/docs/articles/143.pdf>.

Küçükcan, Talip. "State, Islam, and Religious Liberty in Modern Turkey: Reconfiguration of Religion in the Public Sphere." *BYU Law Review* 2 (January 2003): 475- 506.

<http://digitalcommons.law.byu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2156&context=lawreview>.

Kuypers, Jim A. et al., eds. *Rhetorical Criticism: Perspectives in Action* (Plymouth: Lexington Books, 2009).

Lewis, Bernard. *The Emergence of Modern Turkey*. London: Oxford University Press, 1961.

Mills, Brett and David M. Barlow. *Reading Media Theory: Thinkers, Approaches and Contexts*. New York: Routledge, 2012.

Takuya, Kato. "A Critical Analysis of Barack Obama's Rhetorical Strategies; Rethinking the Rhetorical Presidency." (2011): 33-82. http://www.ffl.kanagawa-u.ac.jp/graduate/ronsyu/img/vol_18/vol18_02.pdf.

Taspinar, Ömer. "Turkey's Middle East Policies: Between Neo-Ottomanism and Kemalism." *Carnegie Middle East Center* 10 (September 2008): 1-29.
http://carnegieendowment.org/files/cmec10_taspinar_final.pdf.

Yıldırım, Birge. "Transformation of Public Squares of Istanbul Between 1938-1949." Paper presented at the 15th International Planning History Society Conference, São Paulo, Brazil, 2013.

Bijlagen

Transcriptie toespraak Erdoğan 1 juni 2013

In dit land bevinden ieders democratische rechten binnen grenzen, binnen het kader van de wet bestaat het recht om je mening te uiten en bijeenkomsten te houden. Maar niemand heeft het recht om op illegale en ondemocratische wijze te demonstreren, om een bezettingsactie te houden, en degenen die in de omgeving van de winkeliers wonen, de voorbijgangers schade te berokkenen. Laat staan dat ook maar iemand het recht heeft om met de smoes dat er bomen worden weggehaald de boel te laten ophitsen. In het verleden hebben we deze organisaties veelvuldig meegemaakt. We hebben in het verleden herhaaldelijk gezien en meegemaakt hoe de oppositie met illegale organisaties samen deze organisaties de plicht op zich neemt, hoe ze voor spanningen zorgen en de boel ophitsen. Kijk nu eens waardige vrienden. Ik roep op naar mijn volk dat ons op de televisie volgt. Ik wil dat zij het spel dat er gespeeld wordt heel goed bekijken. Sinds een aantal dagen worden er met betrekking tot het Gezi Parki acties en demonstraties gehouden. Wat is de motivatie hiervan? Een; er worden bomen omgezaagd. Twee. De militaire barakken worden opnieuw in hun originele staat herbouwd. En er komt een winkelcentrum. Mijn heilig volk dat ons aan het hoofd van de televisie volgt. De werkzaamheden op Taksim in het Gezi Parki hebben eigenlijk op dit moment niets te maken met de militaire barakken die worden herbouwd. Wij gaan de militaire barakken bouwen. De herbouw van de militaire barakken is geen project dat zomaar uit de lucht is komen vallen. Beste vrienden ik wil dat jullie dit weten. Jullie kennen de Europese kant (van Istanbul). Selimiye heeft barakken (De barakken in de wijk Üsküdar in Istanbul gemaakt tijdens de regeerperiode van sultan Selim III). Hier, aan de Europese kant, in 1780, in de regeerperiode van Selim III werd besloten om zo'n kunstwerk te maken. Toen nam Krikor Balyan zich voor om het kunstwerk te maken. En zo'n kunstwerk komt er. Helaas wordt in 1940, door Lütfü Kırdar, gouverneur en tegelijkertijd burgemeester van Istanbul van de CHP (oppositiepartij) besloten om ze (de barakken) af te breken en helaas te voldoen aan de aanbevelingen van een buitenstaander, Henry Proust. Er wordt besloten om daar huisvesting voor sociale activiteiten te bieden. We moeten daar een heel ander project uitvoeren. Omdat het daar op dit punt een belangrijk centrum moet worden. Alle toeristen en vreemdelingen die naar het Taksimplein komen moeten trots kunnen zijn. Er is dus blijkbaar zo'n taksimplein in deze wereld. Laten we dus dit niet zeggen: Nee, vriend. Voor ons is het gezi parki voldoende, iets anders willen we niet. Die gedachte, die mentaliteit is dezelfde mentaliteit die de barakken heeft afgebroken en in de plaats daarvan een stadion heeft gemaakt. Jaren en jarenlang wordt daar gevoetbald. En het Taksim stadion staat daar. Vervolgens werd het

stadium verplaatst. Waar naar toe? Op de plek waar nu het Inonu stadion staat. Beste vrienden, weten jullie wat er stond op de plek van het İnönü stadion? De stallen van het Dolmabahçe paleis. Deze stallen zijn vervolgens afgebroken, en deze keer maakte de CHP-mentaliteit er een stadion. Goed of slecht. De keuze was op die manier gemaakt. Dus we hebben hier dat stadion. En wat zeggen wij? Wij zeggen; Zoals de militaire barakken er vroeger uitzagen, zo moeten ze weer in historische staat worden herbouwd en, als het nodig is moet de weg vrijkomen voor voetgangersgebieden zodat onze inwoners daar de mogelijkheid hebben om te kunnen wandelen. Er is een historisch kunstwerk hier. Dit kunstwerk zou herbouwd moeten worden. De demonstranten zouden dit moeten nastreven. Politici zouden dit moeten nastreven. Deze gebeurtenissen gaan niet over vijf of zes bomen die worden omgekapt...Mijn verontschuldiging, ik zei omgekapt, ik bedoel verwijderd en verplaatst naar het Çaylayan Parki, het is precies het tegenovergestelde. Het gaat om ideologie. En wat is deze ideologie? Ik vraag me af, kunnen we de gemeente van Istanbul Büyükşehir weghalen? De voorzitter van de oppositie zegt: "De overheid moet aftreden, de minister-president moet aftreden, de politie moet zich terugtrekken. De politie was er gisteren, was er vandaag en zal er morgen zijn. Waarom? Omdat Taksim geen plek mag zijn om zich als een wilde te gedragen. Waarom is de politie aanwezig? Als er morgen andere dingen gebeuren daar [Taksim], dan zullen burgers zeggen: Wat is er met mijn veiligheid gebeurd? Wat is er gebeurd met de bescherming van mijn eigendommen? Dit zullen ze vragen. De plicht van de politie is de plicht van de politie – zoals het al jaren is. Dit is niet iets dat is begonnen sinds de AKP aan de macht is gekomen. Waar je in de wereld ook heen gaat zullen overheden maatregelen nemen tegen maatschappelijke bewegingen als deze. De fouten die zijn gemaakt met het gebruik van pepperspray door de veiligheidsdiensten worden op dit moment onderzocht door het ministerie. Daar is wat mis mee maar ik moet ook zeggen dat dit niet alleen voor Turkije geldt. Deze praktijk wordt overal in de wereld uitgevoerd. De fouten die zijn gemaakt met het gebruik van pepperspray door de veiligheidsdiensten worden op dit moment onderzocht door het ministerie. Daar is wat mis mee maar ik moet ook zeggen dat dit niet alleen voor Turkije geldt. Deze praktijk wordt overal in de wereld uitgevoerd. Degenen die ons advies geven, moeten eerst kijken hoe ze het in hun eigen landen doen. Daarom hebben we instructies gegeven aan mijn minister van binnenlandse zaken, al het materiaal wordt onderzocht en de stappen en beslissingen die genomen moeten worden zullen worden genomen. Maken we op dit moment voetgangersgebieden? Ja, wij maken ze. Helaas, want jaren lang heeft Istanbul geen fatsoenlijk plein gehad, en daarvoor berispen jullie jezelf.

Transcriptie toespraak Erdoğan 7 juni 2013

Dear brothers, dear people of Istanbul. Dear comrades, companions. I greet all of those who watch us and all of you with longing and warmth. At this hour, of this beautiful Istanbul night, I thank you deeply for giving us this warm welcome, comforting us in our unshakable convictions. Tonight, I don't only greet you but every living being in every town in the Republic of Turkey, in every village. I greet my sisters, my grandmothers and mothers, calmly kneeling on their prayers' carpets, talking sweetly to my God. I greet my brother farmers, peasants and workers who earn their bread with sweat. I greet Turkey's youth, a youth as serene, as responsible and cold-headed as Turkey itself. Right now I want to greet these brothers of Istanbul: Sarajevo, Baku, Beirut, Cairo, Skopje, Bagdad, Damascus, Ramallah, Mecca and Medina. Of course I greet Istanbul again and again with all of its neighborhoods and streets from my heart. Today I bring you greetings from countries far away, I brought you greetings from brothers from afar. I brought you greetings of our brothers in Morocco. I brought you the greetings from our brothers in Tunisia. I brought you greetings of or brothers in Algeria. My dear brothers, may God protect our brotherhood for long. May he protect our unity, our solidarity, our warmth of heart, with God's will. And all the brothers over there, all leaders over the world told me this: "These events will blow away," they said, "Because we believe in you". My dear brothers...our beloved Yunus came to fight, my work is with love. The house of friends is the heart. I came to make hearts." Yes, we were never on the side of breaking hearts, we were always on the side of mending them. We have stood erect but were never poignant. We don't have anything to do with fighting, violence, vandalism, with giving harm. My brothers, we know how to build, and we've reached today by building, by producing and building by making Turkey bigger. I want to stress this: We reached today despite the interests' lobby.

And right now, this lobby thinks that it can threaten us by stock market manipulations. But again they need to be really aware of this: We will not let them destroy the sweat of this nation. And A Turkish poet even if the manager of a bank can come out and say he is on the side of those who organize this vandalism, he'll find us on his way. [translator's note: Erdogan is referring to the Garantibank CEO here, who sympathized with the protesters two days ago, following great public resentment of the same conglomerate's NTV television having a near blackout of the protests]. We have reached today by making Turkey's economy grow. We came here by uplifting the people. The whole world talks about Turkey now, talks about the Turkish people. In such a matter, where did all this turmoil come from? We came to these days believing victory comes to those who are patient. Everyone should know this: we reached today by building Turkey upon brotherhood, making it grow with brotherhood, sanctifying it with brotherhood. We never

discriminated against any one of its million inhabitants. My brothers, some say that the Prime Minister is only the Prime Minister of 50% of the population. May they keep quiet from now on. We already said that we are the servants of 76 million people. We brought services from the far east of Turkey to the far west, to whole Turkey. Just think about it: 10 years ago if one were to say that an airport was to be built in Hakkari, who would have believed him? If one were to say that an airport was to be built in Iğdir, who would have believed him? If one were to say that an airport was to be built in Şırnak, who would have believed him? When we came, there were airports only in 26 regions. Now we brought that number up to 50. Those who stand against us are against us because of who is providing this service. Well, the AKparty is doing this. Because the AKP is in power. So they thought: They say “we will succeed in getting what we could not in the ballot box outside of the ballot box.” Dear brothers, we haven’t excluded anybody from our vision because of ethical origins, their faith, their ideology or their way of thinking. Because we are not the master, but the servant of the whole country. Look careful at what I am saying: Not 50% of it, but of its 76 million inhabitants. We, are together Turkey. We, are together, are brothers. Dear brothers, in regard to the events happening in Turkey, without taking sides – this is the way we approach everything, we will gather information, analyze it, we will judge it, then we will engage in action. AK Party never aims at polarization. Yet they need to understand this: We are the generation of Asim. What is the generation of Asim? It may not suit everybody-What dit Akif say: ‘I cannot condone tyranny, nor love the tyrant, I cannot swear at the past for the sake of the future. If someone attacks my ancestors, I strangle them! But you cannot! At the very least...I tell them to be gone...If I appear soft headed, who said that I am an meek sheep? You may cut my throat but not pull it! I am the enemy of the oppressor, but love the oppressed...’

My dear brothers, it is the nation that gives the trust [the item for safekeeping], and only the nation can take it away. No one outside of the nation can reach for it. No one can aim for it outside of the ballot box. We have kept this sacred trust for ten years, protecting it with our life. We will continue to do so from now on. We cannot allow anyone in this country to commit illegal acts, to threaten democracy, to smash and burn with vandalism, to attack cities and public property. These protests, supposedly for the sake of not even 15 trees in Gezi Park, now have left three people dead. Two youths have lost their lives, one police captain has been martyred.

My brothers, however important these youths’ deaths were, so is the martyrdom of my police officer. Whose police is this? For what purpose does it serve? It serves for our safety. It sometimes fights against terrorists, sometimes against anarchists, sometimes against vandalism. They say, “withdraw the police.” This is not no one’s land. Our police has done its duty against those who harm public property and even attack people. They may have sometimes used force excessively. For such officers, as my deputy has said, our interior minister is doing what is

proper. No one has the right to attack us over such issues. Our police captain's unborn child was orphaned in the womb. Our cities were looted, they have gone so far as to burn the Turkish flag. They attacked a poor youth who earns his living collecting paper from the streets. [Crowd shouts: He is twelve!] They say "I am a journalist", "I am an artist", "I am a politician" and provoke with utmost lack of responsibility. These protests, which are no longer democratic but rather vandalistic, must end right now. Our citizens who have been manipulated by terror organizations must now see the game that is afoot and withdraw. Whatever we will do, we will do it with law and democracy. Every other way must be seen as illegitimate by the 76 million and be opposed by us. Dear brothers, for the last ten days, you have not compromised your pride, common sense and right-mindedness. From here, we will go to our homes. You do not have pots and pans in your hands, do you? This is very important. You are not like those who take to the streets with pots and pans. This youth here will be walking around with computers in their hands. We will continue our struggle for Turkey's destiny with determination. Dear youth, my brothers, you are the hope of those who are oppressed. You are role models for the Middle East and the Balkans. You will think big, you will act big and take big steps towards big goals. You will not be played, you will not be fooled, you will not deceive. I thank you all. In your person, I embrace all of Turkey's youth. I salute all my brothers' in this world. Dear Istanbullies, rest assured, no one can stop Turkey except Allah. I wish God's grace upon our martyred police officer and the two youths who lost their lives and their relatives. I say: Rejoice if we die now, rejoice if we go home. Do not think for a moment this wheel will get stuck behind this bump. Tomorrow, is ours, is of course ours. May Allah be your companion and your aide, may your fate be clear. I entrust all of you to God.

Transcriptie toespraak Erdoğan 13 juni 2013

At this moment in Turkey, a part of the media together with foreign media institutions are in the attempt to present a visual immoral and illusory picture of Turkey. As if whole Turkey is burning, as if whole Turkey is tumbling down. At certain, local places these things have happened. You will see it, when you leave the hotel, how the ceramics in the sub passageway have been destroyed. Who destroyed these things? The ones that love this country? The environmentalists? Who broke and set on fire every municipality bus stop, the busses, all the police equipment, the materials of around 200 citizens? Dear brothers, isn't it our duty to understand and tell about these events? With the meetings that we will hold we will offer the Turkish and the world public a real picture of Turkey. Yesterday, in the EU Parliament, someone showed up and said some things (referring to Merkel). Here, today I will give my answer. The

involved ministries so-or-so will hold the necessary meetings with themselves. I do not recognize the decision that the EU Parliament took regarding us. Dear brothers, the ones who made this decision should first take a look at Greece. I wonder, what did the European Union authorities do, besides giving money, when the police and the nation came face to face with one another? More than 100 milliard euro was giving to them as a support. And why did they hold demonstrations and marches? They did it saying "Because we have no work, because we are hungry". Two days ago in England, at the G8-demonstrations, 30 demonstrators were taken into custody. They were dragging them, as you know, and there are pictures of it. But the ones in Turkey wasn't shown in the anti-government media. I wonder what the EU parliament said about England? It is their own member. At this moment Turkey is not a member of the EU, it is an negotiator. How can you be like this and take a decision regarding me? Is that your concern? First you have analyze the events, you have to know them- then you will talk about them. Yesterday evening I have talked to the truly, sincere, young environmentalists in this country, and I have accepted them. Together with them and the elders. Also we have had a moment with two artists whom we had a heart-to-heart conversation with. Look, these illegal organizations again have to draw the veil. You are saying: we have got nothing to do with them. The more you say this, say it, but you are in the same place and here you cannot criticize my police. The innocent suffer along with the guilty. So what do you have to do? Was ACC (Ataturk Culture Centre) under occupation? You have seen the rags hanging, right?. I said that my minister will remove the rags within 24 hours. The rags at the Taksim monuments will be removed and the square will be the square of the people, of every Istanbul citizen, of all the people, all the international people who come to my country. We cannot let our square bring in the state of 'throwing spears'. It is the place of the ones who are sincere and honest. Some people feel the need to watch Gezi Parkı from the top floors of hotels, but I don't have this kind of need. Because I am of the ones who knows Gezi Parkı really well. I spend my youth in the surroundings of Gezi Parkı. I know it as a child. No one should try to teach me something about Gezi Parkı. While the removal of these trees in Gezi Parkı is not in question, Is this nonsense being cut down. And we need to understand the environmental awareness very well: Environment is not just green. In the concept of environment green is a header. But next to that there is culture, noise pollution, visual pollution, and sound pollution. All these things exist in the concept of environment. You cannot ignore this. My dear brothers, the Ataturk Culture Centre is cleaned. The monument has been cleaned and my police will do their duty over there. Now they are talking about pepper spray. Dear brothers, as a minister, we are in a secular democratic state of law. Everyone has the legal obligation to act in accordance with the state of the rule of law. Can the security forces use pepper spray? Yes. If necessary EU, If necessary democracies of the future, including America,

everyone can use pepper spray. And the security forces can use this water, this colored water actually. This is their most natural right and authority. No one should deviate from this. Now a lot of things are being said. We have police in hospitals now. Why are you not talking about that? They sleep, get up – police is police. Police is police. This should be questioned. You're saying that this should be questioned, then why don't you put the things that these illegal organizations destroyed and burned down on the agenda? No one puts that on the agenda! They made a statement: "Those who are taking into custody should be released" part in it. I have been waiting to use the legislature because using Molotov cocktails is a crime. To vandalize and disturb the public order is a crime. And they are in the attempt of undermining all public order. The things they did with Molotov cocktails is clear. The harm brought to public possessions is clear. At this moment the damage runs up to more than 100 trillion, and I am convinced that it is more. Who will pay this? In the name of the poor citizen, the state will pay it. The tradesmen and the merchants are caused damage. They are unable to do their work. This doesn't only count for Taksim square and the surroundings of Istiklal street but in Turkey in general. In the same matter, they are destroying the minibuses, the municipality buses, then- they ask the driver to take a photo of it. This is what they do at the places they have set on fire and destroyed. Is that suitable for a patriot for a citizen of this country? This cannot be called a struggle for freedom, a search for justice.